

BIBLIOTECA "ILURO"

MANUEL RIBOT I SERRA

El vectigal de la carn

En la present obra s'hi publica la popular poesia
La Puntaire

2.ª EDICIÓ

Quadre dramàtic-històric
en un acte i en vers

Administració
CAJA "PATUET"
MATARÓ

VIDIELLA

Obres sense dama que també es venen en aquesta
Administració i també es remeten enviant
l'import amb segells de correu

- EL TESTAMENT FALS.—Drama en tres actes i en prosa.
Preu: 3 ptes.
- L'HEREU PRUNA.—Comedia en un acte. *Preu: 50 cts.*
- LA QÜESTIÓ SON QUARTOS.—Comedia en un acte.
Preu: 50 cts.
- SOGRES A LA GRAELLA.—Comedia un acte. *Preu: 50 cts.*
- UN BENEIT DE JESUCRIST.—Comedia un acte. *Preu: 1 pta.*
- QUE HI HA CAP PELL DE CONILL?—Comedia en un acte.
Preu: 1 pta.
- EL QUARTO DELS MALS ENDRESSOS.—Comedia un acte.
Preu: 75 cts.
- FAR MALEIT.—Drama guinyol. *Preu: 50 cts.*
- L'AVI DE LA MUNTANYA.—Rondalla en un acte per nois.
Preu: 1 pta.
- ESCOLES LAICAS.—Drama en tres actes i en prosa.
Preu: 3 ptes.
- EL NAUFREC.—Comedia en tres actes i en prosa.
Preu: 2 ptes.
- COMICS ENDOINA.—Comedia en vers i en un acte.
Preu: 1 pta.
- ROSTOS AVALL.—Drama en tres actes i en prosa.
Preu: 3 ptes.
- SI M'ATRAPAS T'HO PERDONO.—Comedia en un acte.
Preu: 1'50 ptes.
- LLUITA DE CORS.—Drama en tres actes. *Preu: 3 ptes.*
- BLANC I NEGRE.—Comedia en un acte. *Preu: 1'50 ptes.*
- L'EVANGELISTA.—Drama en tres i en prosa. *Preu: 3 ptes.*
- EMBOLICS.—Comedia en un acte. *Preu: 1'50 ptes.*
- EMBOLICA QUE EMBOLICA O UNA COMEDIA DE EURE.—
Comedia en tres actes i en prosa. *Preu: 3 ptes.*

1600003001
CPC Ribot Vec

ANY I

MATARÓ, NOVEMBRE DE 1927

Núm. 7

Biblioteca "Iluro"

EDITADA PER LA CASA PATUEL

MANUEL RIBOT I SERRA

El vectigal de la carn

QUADRO DRAMATIC - HISTORIC EN UN ACTE I EN VERS

Obra distingida amb menció honorífica en el certamen literari de La Habana

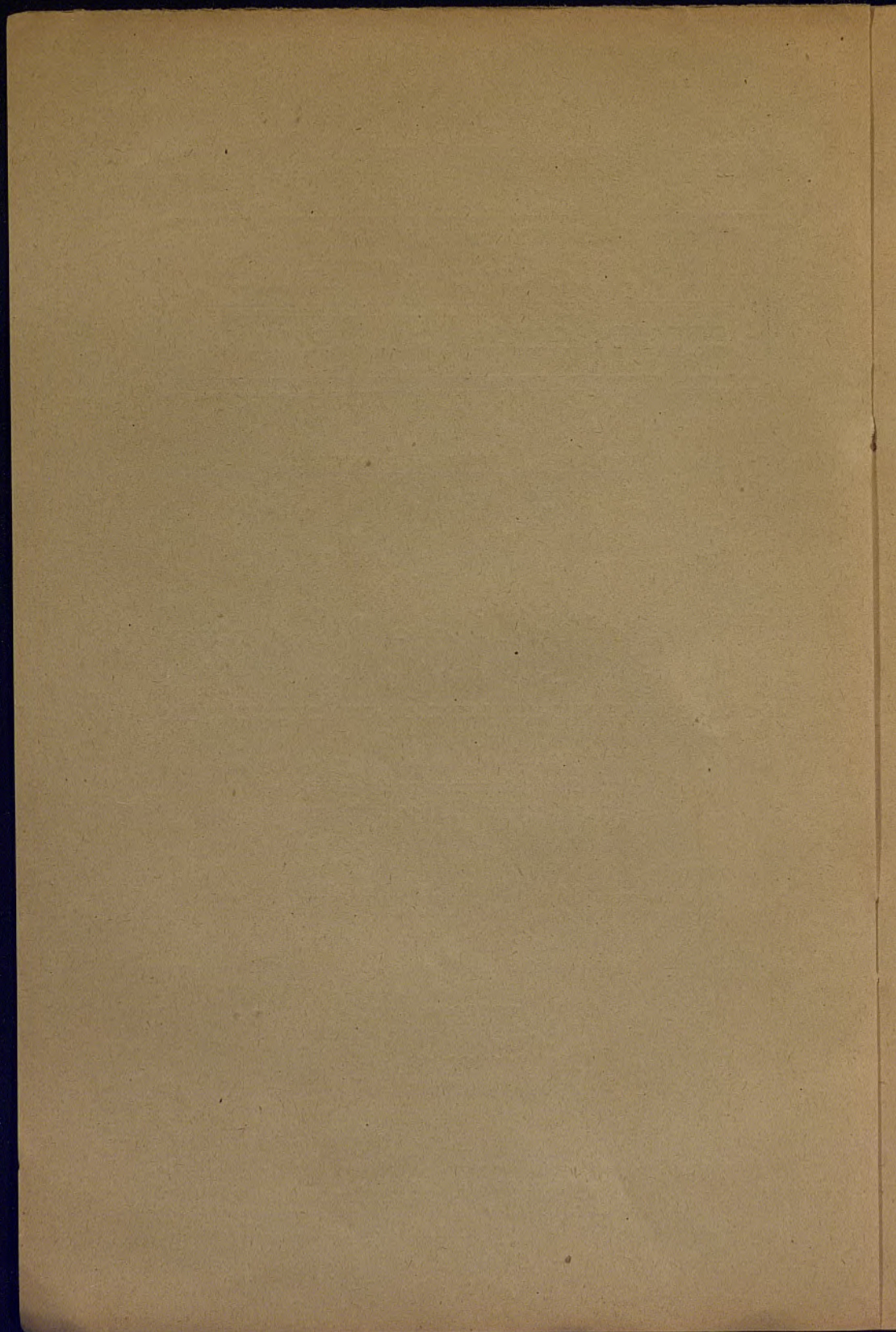
Estrenada amb èxit extraordinari en el "Teatre del Ateneu Sabadellés" la nit del 15 de Juliol de l'any 1888

2.ª EDICIÓ

ARTS GRÁFIQUES
SANTA COLOMA DE FARNÉS

1927

Justificació del tiratge N.º .....

Aquesta edició ha estat autoritzada per els hereus de l'autor, i és propietat de la BIBLIOTECA ILURO.

ALS MEUS CONSOCIS
DEL
"ATENEU SABADELLÈS"

§

En nostra Societat, de la qual tinc a molta honra l'ésser un dels fundadors, vaig fer les meves primeres entremaliadures literàries. Aquestes foren rebudes per vosaltres amb benevolença extramada, i vostres aplaudiments m'animaren a proseguir en l'estudi i cultiu de la literatura.

Accepteu, doncs, la humil dedicatòria d'aquesta producció dramàtica, com a testimoni de gratitut i reconeixement de vostre afectíssim amic i consoci,

Manuel Ribot i Serra

Sabadell, 15 de Juliol de 1888

REPARTIMENT

Personatges

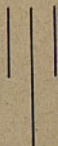
EL REI EN FERRAN D'ANTEQUERA
JOAN FIVALLER (Conceller de Barcelona)
EN GUILLEM RAMON DE MONCADA
(Noble català)
EN GUERÁU ALEMANY DE CERVELLÓ
(Noble català)
EN BERNAD DE CABRERA (Noble català)
GILABERT (Escuder del Rei)
BERTRAN (Escuder del de Moncada)
CONRAD (Dispenser del Rei)
EL PORTALER DEL PALAU

Actors

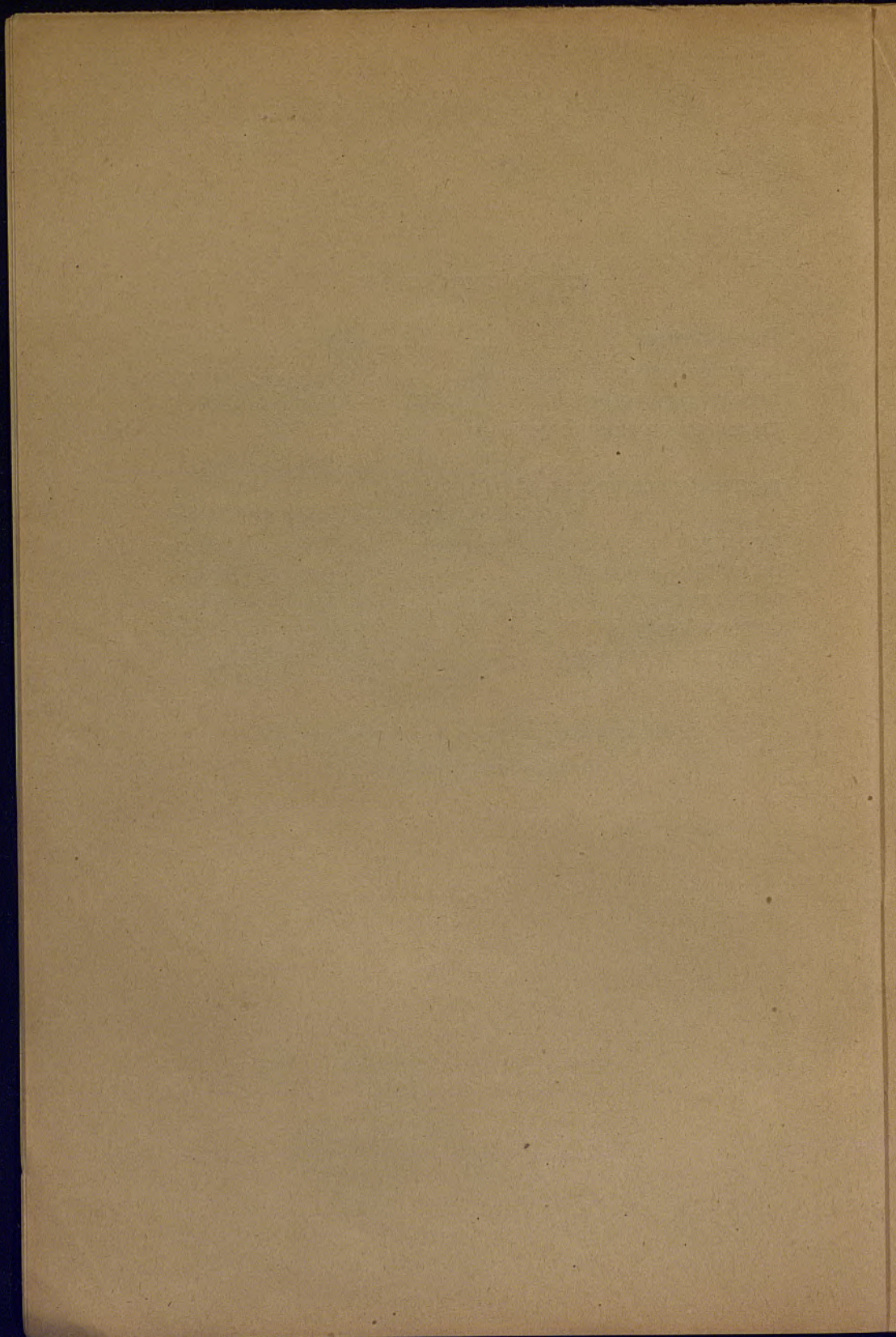
En Josep V. Tarrida
» Domingo Saret
» Josep Carreras
» Josep de C. Quer
» Anton Moragas
» Anton Teixidó
» Joan Torrella
» Joaquim Padrós
» Josep Moix

EPOCA: Regnat de Ferran d'Antequera, any 1416

Dreta i esquerra, del actor

A. cte únic

Sala del tron en el Palau Reial de Barcelona. Un finestral en primer terme dreta; en segon terme una porta. Portes a l'esquerra

ESCENA PRIMERA

GILABERT i BERTRAN

(GILABERT guaitant pel finestral. BERTRAN apareix pel fons).

GILABERT Greu em dóna veure a un poble
que blasona de lleal,
i per una mesquinesa
qualsevol el fa exaltar.
Contristats tots van i venen
pels carrers els ciutadans;
en sos ulls hi espurna l'ira
quan esguarden el Palau.
En llurs rostres s'hi reflecta
el dolor més esverat,
i frissosos els punys clouen
mormolant de baix en baix.
Poble que per mesquineses
tant s'exalta i crida tant,
ni fa honor a llur història,
ni a son Rei sap honorar.

BERTRAN

(Baixant al prosceni)
Greu em dóna veure a un home

que ha dat mostres de seny clar,
estimar com mesquinesa
el que no pot ser-ho mai.
Mal coneix qui així el judica
al brau poble català,
de nobles virtuts exemple,
clar mirall de llealtat.

GILABERT Escuder sou de Moncada
i parlar així vos cal.

BERTRAN També així parlar deurieu,
escuder del Rei Ferran.

GILABERT Mesquinesa serà sempre
per un poble de lleals
exigir que el Rei li pagui
son tribut com un vassall.

BERTRAN Serà sempre mesquinesa
en un Rei d'ànima gran
per uns diners miserables
el seu jurament mancar.

GILABERT Si uns pocs diners són la causa
d'avalot tan colossal
veieu vos si és mesquinesa
i si el motiu és provat.

BERTRAN Sí que ho és, per vida vostra;
santes son les llibertats;
qui avui manca a les petites
demà mancarà a les grans.

GILABERT Jo l'estimo a vostre poble
i em don greu el que ha passat.

BERTRAN També estimo jo al Rei nostre
i me'n condolc en alt grau.

GILABERT Donguem treva a la conversa,
que en ma fe us jur que no val
que les paraules llisquentes
enterbolin l'amistat.

BERTRAN Si al meu poble coneguessiu

no el judicariu mal,
Gilabert; la terra nostra
és la terra dels lleials.
Per sos Reis ha donat sempre
generós sa noble sang,
conquistant-se amb ses proeses
tots sos furs i llibertats.
Si per ells té gelosia
i les aima amb dalé tal
és que sap, gota per gota,
el que costen de guanyar.

GILABERT Més a un Rei que així arriba
malaltís als seus portals,
li ofereix a sa arribada
la copa de fel amarg
exigint-li la misèria
del tribut del vectigal

BERTRAN Eximir-s'en no podia; (amb energia)
és un fur que ell va jurar;
encara la tinta és molla
i no es deu deixar esborrar,
que en esborrar-se podria,
extendre's amb forsa tal
que entelès de cop i volta
nostres furs i llibertats.

(CONRAD apareix pel fons).

GILABERT Per oblid el Rei tal volta
no va pagâ el vectigal.

BERTRAN Si és així, els oblits s'esmenen,
però no es condemnen mai.

ESCENA II

Dits i CONRAD

(Baixant al prosceni)

- CONRAD   També arriba aquí la flama?
també aquí el foc s'extén?
- BERTRAN   Arribeu a molt bona hora,
dispeser del senyor Rei.
Aquí ambdós feiem conversa
del avalot que avui creix,
i ara un dubte s'hi entrevessa
i aclarir-lo vos podreu.
- CONRAD   Si en fer-ho torbo renyines
disposat estic tot temps;
si haig de fer creixe un agravi
ni un sol mot us respondré.
- GILABERT   Bon Conrad, saber ens plauria
si, en el cas que ara esmentem,
a pagar-vos us negareu,
creient-vos de bona fe
que els tributs que el poble imposa
no comprenen mai al Rei,
o si, al contrari, us negareu
per tenir manat exprés.
- CONRAD   No és secret, puix ja va dir-ho
nostre Rei als Concellers
quan en fer-li reverència
van queixar-se d'aital fet.
En partir per Barcelona
nostre Rei així em digué:
--Dels tributs que el poble imposa
no en pagueu ni un sol diner;
que al nivell de tots els altres
no hi deu mai baixar un Rei.—

Arribat a Barcelona
al seu Born vaig anar prest,
disposant-me de seguida
a comprar el menester.
Carn i peix vaig proveir-me,
i al satisfer el seu preu,
el vectigal em reclama
el venedor ademés.

--Les viandes que us he comprades,
li vaig dir, son per el Rei,
i el tribut no vull pagar-lo
perquè fer-ho així jo dec.

—Així vos com tots els altres
el vectigal pagareu,
que ni el Rei pot eximir-se
de pagar el que és de llei.—
Al entorn nostre, ben prompte
va aplegar-se gent i gent;
jo em resistia, ell cridava
l'avalot creixia més,
i entre els crits dels del poble
que amenassaven furients,
jo ja em veia entre la turba,
sense treva, mort i estés,
Arriba tot de seguida
l'agutzil del senyor Rei;
l'avalot que comensava
va calmar-se de moment.
Feu marxar-me amb la vianda
i vaig correr aquí prest;
l'agutzil rebutjà el pago
en el nom del senyor Rei,
i el poble, amb fúria airada,
revoltant-se en contra d'ell,
en perill posà sa vida;
més arribà un Conceller

- que lluirant-lo d'aitals fúries
el tumult en disolgué,
prometent que la justícia
la faria ja el Concell.
- BERTRAN Fou oblid o traidoria? (amb ironia)
responeu-me, Gilabert.
- GILABERT No fou oblid, cosa és certa;
però fou manat del Rei,
i aquest devia acatar-se
com els altres manaments.
- BERTRAN Mai veureu la veritat clara
si a ulls clucs la judiqueu.
- GILABERT Si a mon Rei haig de fer ofensa
no obriré jo els ulls per cert.

ESCENA III

Dits, GUERAU i BERNARD

(Entren pel fons).

- GUERAU El senyor Rei?
GILABERT En sa cambra
es troba ara conversant
amb en Guillem de Moncada.
- BERNARD Digueu-li que aquí estem ja
en compliment de les ordres
que fa poc ens ha enviat.

(GILABERT se'n va per la pri-
mera porta esquerra).

- CONRAD La noblesa catalana
va reunint-se, ¿què serà? (anant-se'n)
- BERTRAN Tal vegada el Rei els crida
a Consell en el Palau. (anant-se'n)

(Se'n van pel fons).

ESCENA IV

GUERAU i BERNARD

GUERAU El que vos deia, en Cabrera;
és que el Rei ha sabut ja
el que el Concell disposa,
i per això ens haurà cridat.

BERNARD Temo, a fe, les conseqüències,
jo vos ho juro, en Guerau;
segons noves que es propalen
Fivaller serà l'enviat;
d'acer fós és la seva ànima,
la del Rei té un tremp semblant;
si en creuar treuen espurnes
prou l'incendi esclatarà.

ESCENA V

Dits, EL REI, GUILLEM, GILABERT i NOBLES per la primera porta esquerra. A poc EL PORTALER

GILABERT El senyor Rei. (anunciant)
REI Gilabert,
feu-me el Portaler entrar.

(GILABERT se'n va. El REI s'asseu en un silló i GUERAU i BERNARD van a besar-li la mà).

GUERAU Senyor?
REI En Guerau, Cabrera,
sigueu tots ben arribats.

BERNARD Com vos trobeu?
REI Aquesta febre
que creix i em va devorant,
va agreujant la malaltia
que a la fossa em portarà.

Maleïda sia l'hora
en que a Barcelona he entrat
per a rebre nous agravis
que fan creixe més mon mal.

PORTALER

Senyor?

(Apareixent pel fons).

REI

Escolteu mes ordres.

Quan arribi a mon palau
el missatger que m'envia
el Concell de la ciutat,
no li permeteu l'entrada
si no us diu son nom abans.

(El PORTALER se'n va pel fons).

GUERAU
GUILLEM

Sap ja el Rei? (apart a GUILLEM)

Fa poca estona (apart a GUERAU)

li he dit jo el que s'ha acordat.

ESCENA VI

Dits, menys EL PORTALER

REI

M'abrusa l'ira.

GUILLEM

(calmant-lo) Senyor...

REI

Fel mon ànima degota;
sols mancava aquesta gota
en mon càlzer de dolor.
¿Per què el poble català
tant contra mi s'enfellona?
¿per què es remou Barcelona
i així em vol humillar?

GUILLEM

Es gelosa de sa llei.

REI

Doncs jo us jur que en aquest dia
curaré sa gelosia;
no hi ha aquí més rei que el Rei.
¿Quina és eixa llei que dóna

un privilegi insensat
a un venedor del mercat
per trepitjar ma corona?
No és pas l'amor a sa llei
el que avui mou a eixa terra;
és sols l'amor a la guerra
i l'odi que té a son Rei.
Mal judiqueu son intent,
vos estimen...

GUILLEM

REI

(Amb ira) M'ho provaren
des del jorn que em rebutjaren
de Casp en el parlament.
Catalunya em consentí
perquè el Dret m'imposava;
si en l'interregne lluitava
no lluità jamai per mi.
Jurí tres voltes sa llei
perquè així m'ho reclamaren;
i sols després em juraren
sa fe com a Comte Rei.
Per tal afront vaig passar
per veure si els aplacava,
i ara veig que així els donava
noves ales per volar.
Mes per Déu vos juro jo
que sostindré ma corona
i provaré a Barcelona
qui deu ésser un Rei d'Aragó.

GUILLEM

Senyor, no vos encegueu;
el poble, que ses lleis ama,
de vos solzament reclama
que el que heu jurat mantingueu;
i si avui, apassionat,
feu mancansa al jurament,
justifiqueu l'alsament
d'aquest poble sempre honrat.

REI   També a vos se us encomana
la malaltia regnant? (amb ironia)

GUILLEM   Així us respondrà constant
la noblesa catalana.

I jo, que tinc la franquesa
per norma i escut i llei,
dic la veritat a mon Rei,
que així li deu ma noblesa.
Si algú, rastrer o envejós,
a nostra terra fa guerra,
és que diu mal de sa terra
per adular-vos a Vos.

I el que així manca a tot fur
deu causar-vos amargura.
que qui a sa pàtria perjura
a son Rei pot ser perjur

REI   A fe no em creia, en Guillem,
que amb vostre poble tot d'una
fessiu vos causa comuna
contra Nos amb tal extrem.
Ja se, doncs, si l'hora arriba,
que amb vos no hi podré comptar,
més per això no haig de deixar
de combatre amb ansia viva.
Jo sóc Rei i Rei vull ser
i ho sabré ser a tota costa;
ja està escrita la resposta
en els murs de Balaguer!

(Es sent remor a dins. GUE
RAU va al finestral).

GUILLEM   Déu no vulgui que així sigui
REI   Què és, Guerau, eixa remor?
GUERAU   Es el missatger, Senyor,
que ara el Concell vos envia.
Gran gentada amb ell s'acosta.

REI Déu em confinga.
GUERAU (Apart) M'aterra.
GUILLEM Senyor, la pau d'eixa terra
espera vostra resposta,

(El REI s'aixeca del silló i es
dirigeix al tron, assentant-s'hi
rodejat dels nobles).

PORTALER (De dins) Qui sou?
FIVALLER Un Conceller de Barcelona,
que el Concell en missatge al Rei envia.

PORTALER Vostre nom?

FIVALLER L'he dit ja; al Rei digueu-li
que un Conceller de Barcelona espera.

PORTALER És vostre nom, senyor. el que us demano,
i no podré l'entrada franquejar-vos
si vostre nom no em dieu.

FIVALLER Feu el que us plagui;
en vos està el franquejar-me l'entrada.
Jo sóc un Conceller de Barcelona;
res més vos fins que dir, i encara que un siga,
representats per Nos, tots aquí venen.

PORTALER Senyor (sortint)

REI (Apart) (Es ell). La entrada franquegeu-li.
Es Fivaller el missatger que arriba;
¡ja he conegut el tremp de la seva ànima!
¡ja la conec sa voluntat de ferro..!

ESCENA VII

Dits, FIVALLER i UN MASSER

(Tots dos vestits de negre.
El MASSER amb una gassa en
la massa).

FIVALLER Senyor!

(S'agenolla als seus peus i li
besa la mà).

REI

(Amb ironia) Es somni potser
o és realitat el que miro?
estic despert o deliro?
responeu-me, Fivaller.
Per què a mos peus us postreu
si a mi postrar-me voleu?
per què acatament em feu
si acatament demaneu?
Per què humillar-vos al Rei
quan veniu aquí a humillar-me,
quan veniu per subjectar-me
com subdit a vostra llei?
Alceu-vos; no és just que vos,
quan a intimar-me veniu,
doblegueu un front altiu
que heu de mostrar orgullós.
Alceu-vos; que agravis greus
sufriu ara amb tal martiri,
i no és just que a mos peus miri
als que em volen a sos peus.

FIVALLER

Mal, senyor, heveu comprès (alsant-se)
l'hidalguia d'eixa terra;
no li mourieu tal guerra
si la coneguessiu més.

REI

La conec; d'ella esperà
puc tan sols un nou ultratge...
digueu ja vostre missatge,
ma llicència teniu ja.

(Amb molta dignitat i respecte).

FIVALLER

Barcelona és qui m'envia;
en nom d'ella sóc vingut;
vinc a reclamà el tribut
que li negueu en eix dia.
Vinc a fer-vos recordança
que entre Vos i la ciutat

hi media un pacte sagrat
que relliga nostra aliansa.
Ella us jurà per son Rei
quan així vau demanar-li;
Vos, senyor, vareu jurar-li
respectar sa santa llei.
El poble amb Vos no ha mancat,
que això fora agravi greu;
més també sab a quin preu
vos jurà fidelitat.
Per això avui vos ve a dir
per ma veu, noble i honrada:
respecteu la fe jurada;
el jurat s'ha de complir.
REI   I així un poble demana
revoltant-se contra el Rei?

(Molta enteresa, sens deixar
d'ésser respectuós).

FIVAL·LER   Així es defensa la llei
en la terra catalana.
Quan supliquem, fins l'esglai
nostres cossos vincla i postra;
quan reclamem el que és nostre
no ens sabem doblegar mai.
REI   Solament un seny forbat
per l'orgull i la malícia,
pot creure que és de justícia
pagar el que jo he negat.
Jamai una terra noble
mantindrà per justa llei
la que obliga i fa a n'el Rei
tributari de son poble;
deixant així denigrat
del monarca l'alt honor,
i rebaixant l'explendor
de la règia magestat,

FIVALLER   Senyor: el que a Déu es jura
és sagrat en tot moment,
i la fe d'un jurament
deu guardar-se sempre pura.
El vectigal és un fur
que Vos amb tots vau jurar;
avui, no volguent pagar,
sou al jurament perjur.
Nostres Reis avant-passats
acataren nostres lleis,
i no cregueren que els Reis
d'això en fossin afrentats.
Sols Vos ho estimeu així;
fent-ho, als passats ofeneu,
i al Concell injurieu
amb el dictat de ruí.

REI   El poble a son Rei deu dar
l'immunitat del tribut;
si no ho fa, com és degut,
el Rei l'hi deu ensenyar.

FIVALLER   El poble que aima sa llei
i estima la fe jurada,
no vol veure-la peijada
ni pel subdit ni pel Rei.
I el Rei amb sa potestat,
fet, com és, de Déu a imatge,
no pot fer a Déu l'ultratge
de faltar al que és jurat.
Compliu Vos el jurament
mostrant una ànima noble;
així ho desitja el poble
que us ve a fer requeriment.
El poble, que per ma veu,
i amb el respecte degut,
perquè pagueu el tribut
vos intima sens menyspreu,

I penseu que aquest poble honrat
no sofreix ni s'intimida,
i abans perderem la vida
que un polsim de llibertat.

REI

FIVALLER

Ni la mort us espanta?
No; perquè sabem, senyor,
que el qui per la pàtria mor
reneix a vida més santa.
Que no hi ha pas mort més noble
ni ha ditxa més immensa
que morir en la defensa
de les llibertats del poble.
Màrtir és qui amb ferm anhel
per sa pàtria mort en guerra;
quan son cos colga en la terra
l'ànima floreix al cel.

REI

M'ofèn vostra terquetat
i m'ofèn vostra altivesa,
encastellant-se amb fermesa
en recordar-me el jurat.
Vostra arrogància infernal
i vostra ànima mesquina
vol fer servir de joguina
a la corona reial;
més jo us juro per ma fe
que no tinc de davallar
a ser el vostre juglar;
Rei vull ser i Rei seré.
Si vostres furs he jurat,
jo mon jurament puc tòrcer;
m'ho van fer jurar per força
i res val perquè és forçat.
No espereu, doncs, que jo
pagui el tribut, com creieu;
tal feblesa no veureu
en mi, el Rei d'Aragó.

I si un altre missatger
el Concell m'envia a posta
jo li enviaré per resposta
la testa del conceller.

(Amb tò reposat i sencer).

FIVALLER   Senyor: dec fer-vos present
queestic per tot preparat;
he confessat, combregat
i fins fet mon testament.
Vestejo gramalla endolada
mostrant la nostra dissort;
ja duc per anar a la mort
vestidura preparada.
Si una víctima voleu, (s'agenolla)
senyor, aquí la teniu;
doblegueu mon front aliu,
feu de mí el que volgheu.
Més no abrigueu l'esperança
de dar pau a la Corona,
que si morim, Barcelona
sabrà donar-nos venjança. (s'alça)
Sense treva lluitarà
en defensa de sa terra,
i no acabareu la guerra
mentres visqui un català.
REI   En so de guerra veniu!
FIVALLER   Mal, senyor, em judicau;
soc un missatger de pau
a qui Vos, mal aculliu.
Es la pau el que avui crida
Barcelona aquí ajuntada;
no vol rompre la llasada
que amb son Rei la manté unida.
Per això avui un greu dolor
la té irada i l'enquimera;

vostra estrevada quimera
l'ha ferida al mig del cor.
No volgueu, doncs, fer-li mal
ní li mogueu dura guerra;
serveu les lleis de la terra
i pagueu el vectigal.

REI

I en satisfer el pactat,
eixes turbes endiablades...

FIVALLER

Besaran vostres petjades
com li cal a un poble honrat.

REI

I si jo no ho faig així
i a son voler no em doblego...
si a pagar el tribut em nego
¿què és el que podrà succeir?

(Després d'una lleugera pausa).

FIVALLER

No heu vist la nuvolada
en una tarda d'estiu,
com es junta amb afany viu
de llamps i pedra apretada?
Quan en sa volada llesta
l'oreneta, sentint guerra,
va volant arran de terra
sentint fetor de tempesta?
Si llavors un llamp esclata
i el trò ses ires referma,
la tempestat es desferma
com una infernal cascata.
Arrasa els horts i els vinyats,
el llamp els arbres corseca
i la pedregada seca
va esmicolant els sembrats.
Més, si el vent de marinada
empeny els núvols enllà,
la tempesta amb ells se'n va,
brilla el sol altra vegada;

i en veure sos resplandors,
torna la terra a la vida,
i a Déu encensa agratda
amb el perfum de ses flors.
No sentiú el clam irat
que aquí baix exhala el poble?
Es el núvol que s'acopla,
és l'udol de tempestat.
Si per acallar son clam
els llenceu ma testa honrada,
esquinsarà la boirada
com una verga de llamp;
la tempesta esclatarà
inundant tota la terra,
i als crits de venjança i guerra
dolls de sang veureu vessâ.
Més si Vos, amb cor lleal
respecteu la llei jurada;
si avui amb ànima honrada
pagueu Vos el vectigal,
vostra resposta serà
la llum del sol benaurada
i la dolça marinada
que les boires desfarà.
No us feu sord a ma veu noble
que vos ho prega amb amor.
Respecteu, Rei i Senyor,
els furs i les lleis del poble.
No volgueu més resistí,
i sia vostra contesta,
no el llamp de la tempesta,
sinó l'arc de Sant Martí.
L'amenaça no em commou
ni a ma dignitat fa ultratge;
ja ha finit vostre missatge,
Fivaller, ja haveu dit prou.

REI

Si resposta ara voleu
la daré dins poca estona;
ben prest sabrà Barcelona
el que resolc. Espereu.
Allí dins podeu entrar

(Indicant-li la porta de la dreta).

i esperar tranquilament
i no dubteu que al moment
la resposta se us darà.

(FIVALLER es dirigeix a la por-
ta indicada, precedit del MASSER
i al arribar-hi es detura).

GUERAU
GUILLEM
GUERAU
GUILLEM

En Guillem... (apart a GUILLEM)
(Apart a GUERAU) Tinc esperança.

Creieu que al fi cedirà?
La tempesta ha cedit ja
i va apuntant la bonansa.

REI

Per què en arribar a la porta
us detureu tremolós?
per què mireu recelós
si la vida no us importa?

FIVALLER

Ni la por m'ha deturat
ni la mort m'aturaria.
Mirava,.. si a dins hi havia
algun dogal disposat;
i en contemplar la dissort
de ma pàtria malhaurada,
pensava amb ànima honrada
que, si pogués amb ma mort
deixar salvada la llei
i els furs de nostra terra,
i evitar la dura guerra
entre ma pàtria i mon Rei;
beneint el meu destí
com a noble i bon patrici,

volaria al sacrifici
sense esperar al butxí.

(Entra precedit del MASSER).

ESCENA VIII

Dits, menys FIVALLER

REI	Em commou tanta grandesa.
GUILLEM	Senyor, l'ànima sa llei.
REI	I que li aconcella al Rei la catalana noblesa? Creieu que dec accedir a tan inícuca porfia? Deu el Rei en aquest dia a l'imposat sucumbir? Creieu que el Rei d'Aragó deu cedir a Barcelona i entelar-ne sa corona amb tal vil humillació?
GUILLEM	Senyor, quan judicareu amb l'ànima ben serena la qüestió que ara us apena d'altre modo pensareu. No és humillació ni afrenta accedir a això imposat; és sols complir el jurat i això les virtuts augmenta. L'accedir amb fe constant a el que reclama el poble, és propi d'un cor bo i noble, digne d'una ànima gran.
GUERAU	El que ha dit el de Moncada és també el que us dic jo; cediu a la petició d'eixa terra idolatrada. Si de sos furs i ses lleis

- en tot temps ha estat gelosa,
també ha lluitat generosa
en defensa de sos Reis.
- REI I en cedir a això imposat,
el poble que altiu es mostra
creient que son Rei es postra
s'alsarà més insensat.
I ja sens temor ni fre
voldrà imposar sens raó,
i per fer-ho, en cedir jo,
més ales li donaré.
- GUILLEM Mai, Senyor; les santes lleis
que nostre poble defensa,
són la justa recompensa
que li han donat sos Comtes-Reis.
Servant-les, tindreu fermaça
de sa probada llealtat,
i mantenint el jurat
refermareu vostra aliança.
- REI Aquest vostre parer és?
El deu amb ànima honrada
i sens mira interessada?
- GUILLEM No, Senyor: hi ha un interès.
L'interès que a tots ens guia
de veïllar per la Corona,
perquè entre ella i Barcelona
regni la pau aquest dia.
- REI Oh! si a mon cos no fes guerra
la malaltia que em postra,
prou donaria jo mostra
de qui sóc a aquesta terra.
Sens fer cas d'íncua llei,
probaria a la vegada
que no hi ha llei més sagrada
que la voluntat del Rei.
Jo li sabria provar

la força de mon voler...
En Guillem, a Fivaller (cedint a pesar seu)
digueu-li que pot entrar. (se'n va GUILLEM)
En pensar el que és odiosa
eixa cessió malestruga,
sento el cor que s'afeixuga
amb el pes d'immensa llosa;
i que la sang en onades
em rebot contra el cervell,
i és cada pols un martell
que abat amb ses martellades.

ESCENA ÚLTIMA

Dits i FIVALLER

(FIVALLER surt precedit del MAS-
SER).

FIVALLER   Es la mort el que m'espera?
REI   No temis, que visquis vull,
perquè puguis amb orgull
dir al poble que t'espera
que... jo... acato vostra llei;
més serveu en la memòria
que si és vostra la victòria
el vensut no és mai el Rei.
Jo pagaré el tribut.

FIVALLER   Oh, gràcies, gràcies Senyor,
vos sou així el vencedor
i el poble és el vensut.
Voleu la resposta lleal?
la tindreu dins poca estona.

(Va al finestral i treient la glas-
sa de la massa la llença pel fi-
nestral).

Poble honrat de Barcelona,
el Rei paga el vectigal.

(Grans clams de goig que
continuen fins al final. El direc-
tor deu cuidar molt de que no
forbin l'afecte).

DE DINS

Visca el Rei!

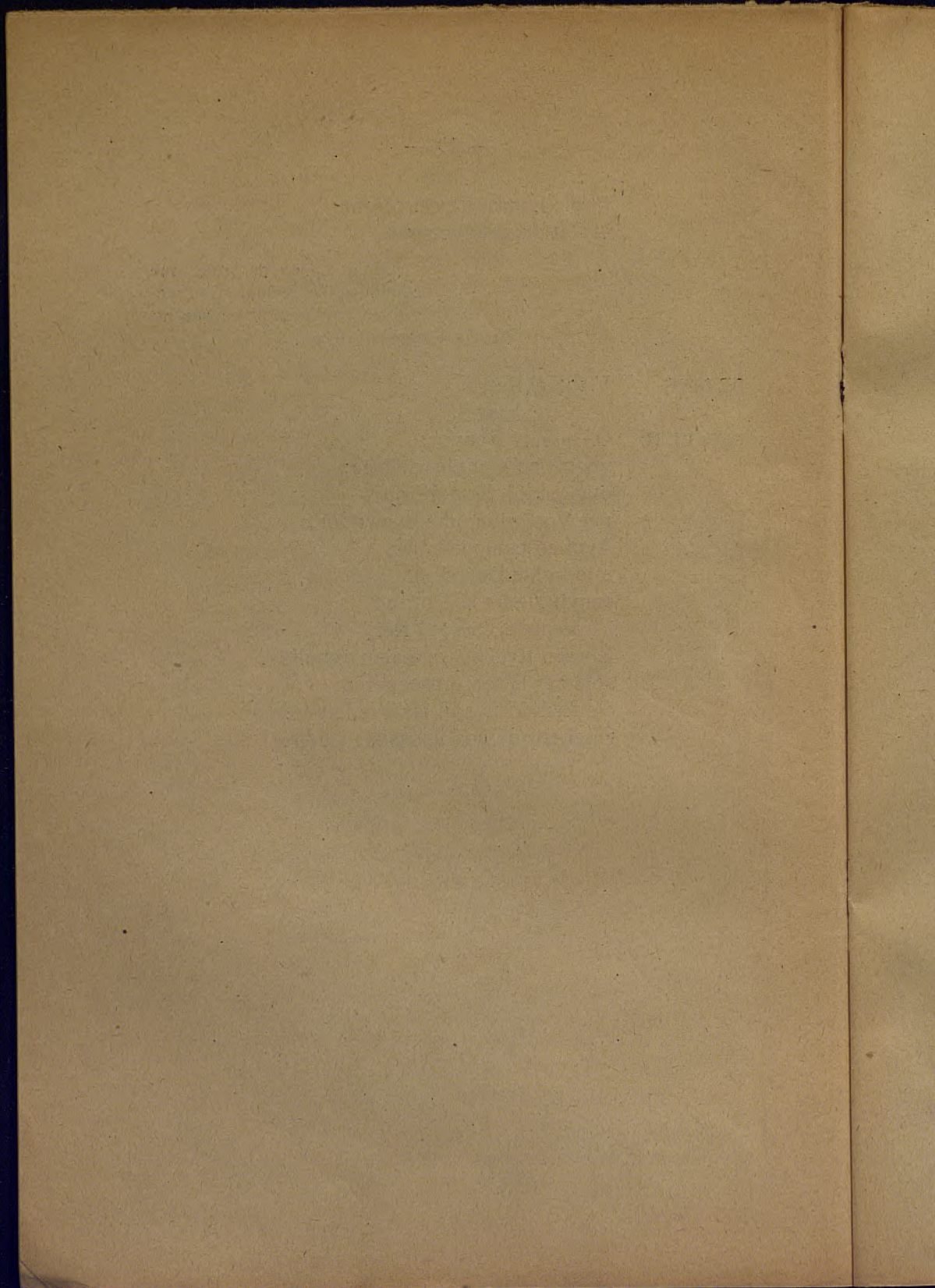
Visca!!

FIVALLER

(Avansant) Senyor,
vostra ha sigut la victòria;
avui el sol de la glòria
per Vos brilla amb esplendor.
Avui en cumplir la llei
a la noble Barcelona
cenyiu de fet la Corona
i Vos mateix us feu Rei.
No són Reis els que amb treballs
sols per la força prosperen;
els Reis forts són els que imperen
en el cor de sos vassalls. (Quadro)

Fi

La Puntaire

A la voreta del mar
l'Agnès se'n va a treballar
quan l'aua apunta,
i sos ulls en plor desfet
van mullant el coixinet
on fa la punta.

Enyora a son aimador
que sembrà en son tendre cor
dolça esperança:
i son plor amarg i ardent
no és pas de penediment:
és d'anyorança.

Fa cinc anys que ell va deixar
la vila d'Arenys de Mar
i sa promesa:
la pobresa l'ha espaordit
i a l'Amèrica a partit
cercant riquesa.

—Quan aquí retornaré
amb ton amor cumpliré,—
deia, i marxava.
—Aquí t'espera mon cor,—
ella amb puríssim amor
deia i plorava.

Esperant amb fe constant,
amb anhel va treballant,
que res li sobra:
i per minvar sos fatics
va fent-ne puntes pels rics
perquè ella és pobre.

A Arenys de Mar ha arribat
aquest matí un potentat:
ve de La Havana:
era fill d'un mariner
i ve casat amb muller,
americana.

Quan sa arribada ha sabut
l'Agnès en terra ha caigut
d'un desmai presa:
cinc anys l'ha plorat absent
i avui plora el mancament
de sa promesa.

Retorna en sí del desmai
i plena de dol i esglai
plora i gemega,
—Filla meva, viu per mi,—
sa mareta li va dir,
sa mare és cega.

La filla ofega en son cor
del desengany i l'amor
les penes juntes,
i plorant amb dol sens fi
pren els boixets i el coixí
i va fent puntes.

I plorant i sospirant,
amb anhel va treballant,
que res li sobra:
i per minvar sos fatics
va fent-ne puntes pels rics
perquè ella és pobre.

La muller del potentat
a casa l'Agnès ha entrat
fa poca estona.
—Per el fill que haig de tenir
el niuet has de guarnir,
bona minyona.

De ta rara habilitat
moltes proves m'han donat
ja tes companyes:
fes-me puntes i entredós
per adornar el fill hermós
de mes entranyes.

Amb mon or podràs minvar
la pobresa que en ta llar
la set revela.—
L'agnès en oir això
sent una mortal fredor
que el cor li gela.

I es mira la post del pà
i n'hi un sol moç ni veu ja
i dubta encara:
veu uns ulls en la foscó
buits de llum i plens de plor:
els de sa mare.

—Mare meva,—diu amb fe,—
sols per vos treballaré,
que el cor em sobra.
Tinc d'ofegar mos fatics,
tinc de fer puntes pels rics
perquè sóc pobre.

. . . . .

Treballant sense repòs
va fent puntes i entredós,
sempre treballa.
Quan algú li diu:—Què fas?—
diu amb veu freda com glaç:
—Faig ma mortalla!—

La grogor va prenent peu
en ses galtetes de neu
que enveja el marbre:
és tarongina d'amor
i quan grogueixi la flor
caurà de l'arbre.

Dia i nit ha treballat
i ja la feina ha acabat
per la senyora.
Treballant de dia i nit
ha deixat el niu guarnit
la cosidora.

A bateig van repicant:
els veïns a veure'l van
tots a la porta:
el toc de morts els sorpren
i pel veïnat van dient:
—L'Agnès és morta.—

Pobre màrtir de l'amor,
ja del Cel Nostre Senyor
la porta li obre.
ja no tindrà més fatics
ni farà puntes pels rics,
que ja no és pobre..!

MANEL RIBOT I SERRA

Casa Patuel

Sant Rafel, 1
i Isern, 2
MATARO

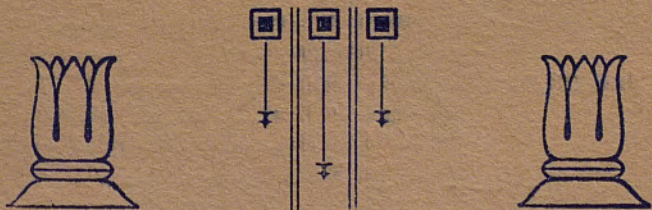

PERRUQUES :: ARMERIA :: TRAJOS TEATRE
CREPÉ :: MÁSTIC :: GUIXOS DE
CARACTERITZAR

Es lloguen trajos de soldats romans
per a la processó de Setmana Santa,
com també vestits, ales d'àngel i
vestes de congregants

Nans per a la processó de Corpus

Obres publicades:

- N.º 1. — “Un home discret”
Quasimonòleg en 1 acte de «Pau Fàcil»
1'00 pesseta
- N.º 2. — “Vilesa!-No senyors!-Un caliquenyo”
Tres monòlegs de Sebastià Bofill i Bas
1'00 pesseta
- N.º 3. — “El vestit nou de l'Emperador”
Comèdia en 1 acte de Francesc Rossetti
(Segona edició) 1'50 pessetes
- N.º 4. — “La figura del Rei Wamba”
Comèdia en 3 actes de Esteve Trullàs
2'50 pessetes
- N.º 5. — “Lorito real”
Comèdia en 1 acte de Lluís Millà
1'00 pesseta
- N.º 6. — “Les tres filles del Rei”
Fantasia en 2 actes i un pròleg de Tomàs
Ribas 2'00 pessetes
- N.º 7. — “El vectigal de la carn”
Obra en 1 acte i en vers de M. Ribot i
Serra 1'50 pessetes

Llocs de venda:

- :: :: A MATARÓ - Impremta Minerva, Barcelona, 13; Llibreria Catòlica Salas, Santa Maria, 10.
- A BARCELONA - Llibreria Bonavia, Tapineria, 4; “La Hormiga de Oro”, Arcs, 34; Llibreria “L'Escòn”, Petritxol, 2; Llibreria Millà, Sant Pau, 21.